

Główny wychodzi codziennie wieczór (wyjąwszy niedziele i dni świąteczne).
Numer pojedynczy w Krakowie i we Lwowie kosztuje 10 centów.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	kwartalnie	tygodniowo
Cielesowa w Krakowie...	20	5	2
Posta w państwie Austriackim...	24	6	2
do Prus i Rzeszy niemieckiej...	tal. 16 sgr. 20	tal. 4 sgr. 5	tal. 1 sgr. 15
„Francji i Anglii...	fran. 108	fran. 27	fran. 10
„Belgii Włoch i Szwajcarii...	80	20	7

Listy z pieniędzmi przesyłane być winny franco do Administracji „CZASU”. — Listy reklamacyjne niezapieczone, nie ulegają frankowaniu. — Listów ni frankowanych nie przyjmuje się.

Rękopisma nadsyłane Redakcyi, nie zwracają się i nie są one będą.

OGŁOSZENIE PRZEDPŁATY

na „CZASU”

od 1go kwietnia 1869

w Krakowie:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
„Czasu” w Krakowie...	20	10	5	2

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
„Czasu” w Krakowie...	20	10	5	2

Prenumeratę przyjmują:

We Lwowie: w Agencji „CZASU” p. Aleksander Piątkowski przy placu Katedralnym pod L. 31.

W Wiedniu: p. A. Oppelik, Wollseile Nr 22
W Paryżu: (na całą Francję, Anglię i Belgię) Wny pułkownik Wincenty Raczkowski, rue du pont de Lodi N. 1, tudzież wszystkie urzędy pocztowe w kraju i za granicą.

Uprasza się o wcześnie nadsyłanie pieniędzy za prenumeratę i wyrażenie wypisanie nazwiska i miejsca odbioru, a jeżeli można o nadesłanie dawnego adresu drukowanego.

Prenumerata liczy się tylko od 1go każdego miesiąca.

Główny „CZASU” za granicą, ogłoszona jest w ty nie każdego numeru.

Kraków 27 marca.

Zanim słowa te dostaną się do rąk czytelników, zapewne wiadomym już będzie ostateczny wynik wyborów węgierskich, który według wszelkiego prawdopodobieństwa nie wpłynie na zmianę dotychczasowego stosunku głosów, jakie uzyskały oba stronnictwa w Węgrzech. Wiadomo, że stosunek ten wypadł niekorzystnie dla Deakistów i to pomimo ogromnych kosztów, jakich nie szczędził węgierski minister skarbu, aby stronnictwu rządowemu wielką zapewnić przewagę.

Agitacje ministerialne nie znalazły więc odgłosu w krajach z tamtej strony Litawy a liczebne wprowadzić zwycięstwo, odniesione przez Deakistów, równa się zupełnej przegranej. Większość bowiem około 50 głosów, jaką uzyskali, traci swe znaczenie wobec faktu, że w walce wyborczej stronnictwo rządowe straciło najznakomitszych towarzyszy Deaka, gdy przeciwnie wszyscy przywódcy tak lewicy umiarkowanej, jak i skrajnej wyszli z urny wyborczej, a niektórzy z nich w kilku nawet miejscach równocześnie mandatami zaszczytni zostali. Ghyczy, Tisza, Jokay, Podmanitsky znajdują się wszyscy w nowym sejmie; nie brakuje tam ani jednego z Madaraszów i Böszörmönyich, lecz niektóre krzesła na prawicy wymowną jasność będą próżnią; sztab Deaka zdziesiątkowany a wielki przewodnik narodu nadarmo oglądać się będzie za swoimi wiernymi, za Trefortami, Somsichami i Bartalami. Czemże jest silna nawet większość, gdzie takich zabraknie mężów.

Za dalekoby nas doprowadziło, gdybyśmy chcieli wyluszczyć wszystkie powody, jakie wpłynęły na tak niepomyślny dla rządu rezultat wyborów. Lecz nie minimy się z rzeczywistością, jeśli przyczyny te w kilku ujmemy słowach: brak energii i sprężystości w dotychczasowym działaniu gabinetu węgierskiego, chwiejność w podjęciu tak pożądanych reform w administracji publi-

cznej, w sądownictwie, w rozkładzie podatków, w reorganizacji władz municypalnych i komitatowych, na koniec dorywczo uchwalona ustawa o narodowościach, która sporu tego w niczem nie rozwiązała: oto zdaniem naszym szereg grzechów rządowych, dla których wielka część narodu mogła zapomnieć o dobrodziejstwach, jakie zawdzięcza Deakistom, a mogła tem snadniej o nich zapomnieć, ile że deputowanym z opozycji nie trudno było wyborców swoich otumanić bajecznymi obietnicami, w których spełnienie sami nie wierzą.

Mniejsza zresztą w tej chwili o powody; rezultat stanął, a z nim liczyć się trzeba. Skoro zaś opozycja zaczyna być tak ważnym czynnikiem na polu przyszłego ustawodawstwa węgierskiego, nasuwa się przedewszystkiem pytanie: jakie właściwie są cele i zamiary opozycji, aby z odpowiedzi na to pytanie mógł ocenić całą doniosłość wyniku wyborów węgierskich.

Prezes gabinetu hr. Andrassy mylnie się wyraził w swej mowie wyborczej, że nie wiadomo, czego chce opozycja. Do tego stopnia nie myślimy lekceważyć stronnictwa narodowego, które się tak wielką odznacza karnością. Wiemy dobrze, czego chce opozycja węgierska; chce ona obalenia instytucji Delegacji do spraw wspólnych, usunięcia ministerstwa wspólnego, utworzenia zupełnie odrębnej armii węgierskiej, jednym słowem obalenia tego wszystkiego, co stoi na zawadzie unii osobowej z resztą krajów J. C. Mości. Część programu tego wypisała sobie umiarkowana lewica na swym sztabie, cały zaś program z dalszemi może jeszcze widokami i zamiarami, jest własnością Koszutha i jego zwolenników w kraju, tj. reprezentantów najskrajniejszej lewicy.

Miałoby więc przyjść do urzeczywistnienia choćby części programu wspomnianego? Czyż już tak daleko rzeczy szły, że stronnictwo rządowe w Węgrzech, ulegając parciu opozycji, ujrzy się zmuszone zakładać u bram Wiednia po takie ponowne ustępstwa, których odmówienie w koniecznej konsekwencji musiałoby wywołać walkę bratobójczą między krajami Króla węgierskiego a krajami Cesarza austriackiego?

Na szczęście położenie rzeczy w Węgrzech nie jest tak smutnem. Deakisci muszą szukać i znajdują sprzymierzeńców w samym obozie opozycji. Ze znajdują, mamy tego pewną rękojmię w większym jeszcze rozbracie, jaki zachodzi między lewicą umiarkowaną a skrajną, aniżeli między pierwszą a Deakistami. Nie trzeba bowiem zapominać, że skrajna lewica przy ostatnich wyborach stosunkowo więcej uzyskała głosów, aniżeli lewica umiarkowana, która tamtej zwycięstwa tego przebaczyć nie może. Wszak niedawno Tisza nazwał zwolenników skrajnej lewicy „Azyatami” i sam wyznał, że on i stronnictwo jego chwilowo nie sprzeciwiają się instytucji Delegacji i ministerium wspólnemu.

Korzystając z niezgody między umiarkowaną a skrajną lewicą, gabinet węgierski może rozbić całą opozycję na dwa obozy, a wciągnięciem jednego z przywódców lewicy do ministerstwa, zapewni sobie równą,

jak na przeszłym sejmie, większość. Lecz sama większość już nie wystarczy na przysięgę gabinetowi hr. Andrassy, już nie same cyfry, ale czyny zdolają mu zapewnić ster rządu. Przez czyny zaś rozumiemy skupienie się gabinetu do pracy organicznej we wszystkich gałęziach ustawodawstwa i administracji publicznej, i usunięcie tak powszechnych w Węgrzech skarg i narzekania na niedbalstwo, z jakim ministrowie dotąd pełnili swe obowiązki. Opozycja silna, to kontrola silna. Pod okiem takiej kontroli, reformy ustawodawstwa węgierskiego energicznym i szybkim będą musiały iść torem.

Tak więc gabinet węgierski ma przed sobą dwie drogi. Obierając jedną, wyjdzie zwycięsko i wzmocni się w chwilowej porażki, postępując zaś drugą, tj. drogą bezczynności na podstawie status quo, może wywołać następstwa nieobliczone i powtórzyć dni — Debreczynu i Aradu.

KORESPONDENCA CZASU.

Paryż 23 marca.

-i- Zapowiedziana od dni kilku deklaracja w sprawie belgijskiej, i która była przedmiotem długich narad p. de Lagueroniére z ministrami belgijskimi, ukazała się dziś nareszcie w dzienniku rządowym cesarstwa. Brzmi ona w następujący sposób:

„W skutek narad, które miały miejsce pomiędzy rządami Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i Najjaśniejszego króla Belgów, oba gabinety zgodziły się na treść następującej deklaracji:

„Przedstawienie i zawołanie prawa z 23go lutego co do ustąpienia koncesji kolei żelaznych, dało powód we Francji do ocenienia, względem których rząd królewski uważał sobie za obowiązkiem przelać do Paryża wyjaśnienia, pełne szacunku i zupełnej szczerości.

„Aby dać sobie wzajemny dowód serdecznych i zaufaniem nacechowanych stosunków, i w chęci pogodzenia interesów obu krajów, rządy Francji i Belgii porozumiały się co do utworzenia komisji mieszanej, której poruczeniem będzie zbieranie różnych kwestyj ekonomicznych, powstałych już w skutek stosunków istniejących, już w skutek nowych projektów układów o cenie eksploatacji, a których rozstrzygnięcie przyczyni się do rozwoju handlowych i przemysłowych interesów obywateli krajów.”

Deklaracja ta potwierdza najzupełniej wszystko to, cośmy o sprawie belgijskiej pisali; miękki, dyplomatyczny frazes o owych ocenieniach względem których rząd belgijski uważał sobie za obowiązkiem udzielić objaśnień pełnych szczerości, omawia najrażliwszą, bo polityczną stronę tej kwestyi; ścisła tajemnica, z jaką układy toczono były, jest nowym tego dowodem; gdyby albowiem o ekonomiczne tylko chodziło względem konferencji z sobą dyplomaci nie byłoby się tak szczególnie nieprzenikliwą otaczali zasłoną.

Minister belgijski p. Frère-Orban ma przybyć do Paryża; dzienniki belgijskie wnoszą, że podróż ta ministra jest wskazówką, iż wszystkie trudności nie zostały jeszcze usunięte, i że właśnie dla skuteczniejszej obrony interesów Belgii, rząd przesa ministrów do Paryża wysłał. Jest to prawdopodobnem, ale w zasadzie Francja otrzymała już zadowolenie, i pomyślnie załatwienie sporu żadnej już wątpliwości nielegać nie może. Dzienniki opozycyjne, które zrazu nie chciały wierzyć w doniosłość belgijskiej sprawy, teraz kiedy się zbliża do korzystnego dla cesarskiego rządu załatwienia, zaczynają znów przewidywać rozmaite trudności, i temu załatwieniu nie chcą dawać wiary. Niektóre z nich wyrzucają prawie

Belgii, że tak się okazała powolną, a zapominając o interesach Francji, swój tylko własny, stroniący, mają na względzie.

Z teje samy przyczyny wczorajsza *L'Opinion Nationale* dowodząc, że cała Francja pragnie pokoju i ma do wojny wstręt nieprzezwyciężony, denuncjuje narodzi i światu niektóre fakty, zdające się wskazywać, że rząd o bliskiej wojnie zamysła. Przytacza między innemi, że do fortecy Metz przybyły wozy zawierające polowe przybory telegraficzne, i że oficerowie, podoficerowie i żołnierze z inżynierii pilnie się w służbę telegraficzną uprawiają. Dalej, że z Tuluz, Poitiers i Montpellier wojska wysłane są na wschodnią granicę, a broń i działa wyprawione do twierdz oadgranicznych, Strasburga, Metz, Valenciennes i Lille. W istocie, nie brak tu wojennych wskazówek, lubo wszystkie przygotowania odbywają się w ciuchoci, aby przedwczesnych chwał nie wywołać, zwłaszcza gdy i większość Ciała prawodawczego jest arcypokojowego nastrojona, i w raporcie o budżecie na rok 1870 szczególny nacisk na potrzebę utrzymania pokoju położył. O traktatach pomiędzy Francją, Austrią i Włochami najrozmaitsze krążą pogłoski. Nie zarysując za autentyczność, podajemy tu wiadomość z dosyć wiarogodnego źródła, traktatów owych dotyczących. Traktat potrójnego przymierza nie ma, Francja oddziennie zawarła traktat z Włochami, na dniu 15 lutego, oddziennie zaś z Austrią. Ten ostatni podobno w pierwszych dniach bieżącego miesiąca. Od Włoch żądała tylko neutralności, a w zamian za to zobowiązała się do rewizji konwencji z 15go sierpnia, dotyczącej Rzymu. Naturalnie, nie chodzi tu wcale o oddanie Rzymu Włochom, ale o ewakuację wojsk francuskich z Państwa Kościelnego, i o uregulowanie wzajemnych stosunków. Co do traktatu z Austrią, nie jak na teraz powiedzieć jeszcze nie można. Dwie wersje krążą pod tym względem: według jednej, Austrija czynny weźmie udział w wojnie; według drugiej, i ta nam się prawdopodobniejszą wydaje, zadaniem Austrii będzie powstrzymanie wpływem swoim państwa południowych Niemiec, i czuwać, aby Moskwa nie pospieszyła Prusom z pomocą.

Ciało prawodawcze projekt prawa powołujący sto tysięcy ludzi pod broń, po obszernych dyskusjach, przyjęło; obecnie toczyć się będą rozprawy nad interpelacjami pp. David i Picard, dotyczącymi wyborów. Bióra Izby przysławszy interpelację p. Davida, członka większości, nie mógł potem odmówić tegoż samego i paup Picard, członkowi opozycji. Rząd się z tego niezadowolony, bo kwestya wyborów i nacisk administracyjny, jaki na wyborców wywiera, wydają tym sposobem na pole rozpraw, i podą sposobność opozycji do podniesienia wieli nadżdy, i domagania się, aby rząd szanował własne swoje prawa, i ściśle do dekretu z lutego 1852 r. stosował się.

Agitacja wyborcza wzrasta się z dniem każdym, a hasłem wszystkich stronnictw jest: niedopuszczenie do Izby kandydatów rządowych. Cóżkolwiekbyż, rząd i na tych jeszcze wyborach większość przeważać uzyska, ale rozbudzenie się opinii publicznej jest tak widocznem, domaganie się swobod tak żywym, że system obecny w niedługim czasie koniecznym zmienić będzie trzeba. Cesarz podobno sam tego widzi potrzebę, ale jak wojnę odkładają do skończenia wyborów, tak znów reformy liberalne odkładają do skończenia wojny.

Prezes dyrekcji skarbowej mianował praktykantów koncepcyjnych Dr. Wacława Micińskiego i Dr. Henryka Kronhelm-Nordheim, konceptantami przy prokuratury skarbowej.

Dyrekcja skarbowa krajowa mianowała oficyalsów Albina Bętkowskiego, Michała Spitziera i Edwarda Moszyńskiego, oficyalami kancelaryjnymi 26j klasy; byłych zaś asystentów Aleks. Worobkiewicza, Antoniego Nigga, Piotra Ilasiewicza i Jana Prokopowicza, oficyalami 46j klasy.

Wiedeń 26 marca. Podaliśmy w jednym z numerów poprzednich główne przepisy ustawy o tworzeniu listy przysięgłych i odpowiedzialności na pytanie, kto może pełnić urząd przysięgłego podług owej ustawy i jak listy przysięgłych utworzyć się mają. Dziś strefimy główne postanowienia co do samych sądów przysięgłych w sprawach drukowych.

Posiedzenia w sądach przysięgłych przypadają w regule co trzy miesiące. Prezes sądu wyższego może jednak w miarę potrzeby krótsze oznaczyć terminy.

Na każde posiedzenie sądu przysięgłych powołani będą oznaczeni w liście 36 głównych przysięgłych, z grona których wybrać należy 12 przysięgłych, potrzebnych w każdym pojedynczym wypadku.

Sąd w sprawach drukowych powinien nazwiska powołanych do sądu przysięgłych członków trybunału, tudzież spis 36 głównych przysięgłych udzielić każdemu oskarżonemu najpóźniej 3 dni przed rozpoczęciem rozprawy, w przeciwnym bowiem razie całe postępowanie nie byłoby ważnem.

Bezpóśrednio przed rozpoczęciem rozprawy, na posiedzeniu niepublicznem trybunału sądu przysięgłych, w obecności oskarżyciela, poszkodowanego, oskarżonego i jego obrońcy, tudzież zawezwanych przysięgłych, przystępuje się do utworzenia listy przysięgłych.

Przedewszystkiem protokolista odczytuje nazwiska przysięgłych. Gdyby nie wszyscy 36 przysięgłych stanęli, przewodniczący winien liczbę uzupełnić. Musi on natychmiast w miejsce tych, co nie przybyli, powołać równą liczbę przysięgłych zastępców, i to w tym porządku, w jakim nazwiska ich wyszły z urny przy tworzeniu listy przysięgłych.

Przysięgli, którzy bez ważnego powodu nie przybyli na posiedzenie lub się wydała przed zakończeniem takowego, ma być skazani przez trybunał sądu przysięgłych na grzywnę aż do wysokości 50 złr.

Skoro liczba przysięgłych jest zupełną, przewodniczący powinien — pod nieważnością — zapisać się oskarżyciela, poszkodowanego, oskarżonego i przysięgłych, czy u jednego z ostatnich zachodzi powód, któryby go wykluczał od udziału w rozprawie. Powodami takimi są:

Jeżeli przysięgły z oskarżonym lub poszkodowanym postępuje w takim stosunku, który stosownie do przepisów procedury karnej wyklucza sędziego od sprawowania władzy sędziowskiej;

Jeżeli z uwolnienia lub skazania obwinionego może się spodziewać korzyści lub szkody;

Jeżeli w sprawie tej był używany jako świadek sądowy, jeżeli występował jako obrońca lub reprezentant oskarżyciela lub oskarżonego, lub też był lub miał być przesłuchany jako świadek lub w sztańce bieglu;

Jeżeli jako przysięgły uczestniczył w poprzedniej rozprawie ostatecznej w tej samej sprawie karnej, która po raz wtóry przychodzi pod ostateczną decyzję.

O przytoczonych powodach wykluczenia rozstrzyga trybunał sądowy.

Utworzenie listy przysięgłych wymaga — pod nieważnością — obecności najmniej 30 przysięgłych, których nie wykluczono. Nazwiska ich kładą w urnę, pozem jest przewodniczący pojedynczo wymiata i odczytuje.

Oskarżyciel i oskarżony mają prawo odrzucić równą liczbę przysięgłych.

Prawo odrzucenia ustaje w chwili, kiedy 12 nie odrzuconych nazwisk przysięgłych wyszło z urny, lub też tyle jeszcze w urnie pozostało nazwisk, ile ich potrzeba do wypełnienia listy przysięgłych aż do 12.

Wybranych w ten sposób 12 przysięgłych tworzy ławę przysięgłych, przed którą ma się toczyć główna rozprawa.

Jeżeli przewidziane można, że rozprawa ostateczna potrwa czas dłuższy, przewodniczący może zarządzić, aby powołano jednego lub dwóch zastępców, aby zatem zamiast 12, wylosowano 13 lub 14 przysięgłych.

Rozprawa ostateczna przed sądem przysięgłych, pod nieważnością, jest publiczną.

Część literacko-artystyczna.

Z PAMIĘTNIKÓW

Pazia Cara Mikołaja.

Pewnego dnia, w jakiś czas po moim wstąpieniu do szkoły państwowej, usłyszałem na wychodzie z klasy ogromny hałas. W tej chwili zlecieli się jakby oparzeni oficerowie służbowi, pażowie pokojowi, inspektorowie i cała służba instytutu.

— Mości panowie! na bok! na bok! Car! zawołał na nas dowódca kompanii takim głosem, że się rozległ jak grzmot po wszystkich salach.

Usłyszawszy ten wyraz: Car, uczulem się przejęty do głębi. Tak matka moja, jak towarzysze często mi mówili o Carze, a w opowiadaniach ich mijała się legenda i rzeczywistość — jednakże nie widziałem go dotąd zbliżać.

Oficer służbowy zakomenderował, żeby każdy z nas stanął przy swoim łóżku.

Niechawem, kapitan wysłany na zwiady doniósł, że Car już na wschodach.

W sali naszej, zwykle tak bałaśnej, osiadło głocho uroczyście milczenie. Oficer służbowy w kasku na głowie, stanął na progu. W tem, we drzwiach, ukazał się męczyzna w mundurze jenerałemkim, wysokiego wzrostu, z wejrzeniem surowym, miną imponującą.

To był Car Mikołaj.

Od tego czasu widywałem wielu monarchów, i nierzad miałem sposobność rozmawiać z nimi, atoli nie zdarzyło mi się spotkać tak majestatycznej postaci, ani też doznać takiego wrażenia, jakiego doznałem na widok Cara Mikołaja.

Siedzi wyprostowany, dumnym krokiem, a ołowiane, ziębiące spojrzenie jego wbiło się w oczy tych, z którymi rozmawiał, jakby się chciało wdrzeć w głąb ich duszy. Chód jego imponujący, trwoga przejmująca prawdziwie monarcha postać, wyraz twarzy dumny, słowem w każdym ruchu malowało się wewnętrzne jego usposobienie, to jest pogarda ludzi, i mistyczna wiara we własną wszechmocność. Ogromnego wzrostu, pięknej twarzy, surowym przenikliwym spojrzeniem przyniatał cię. Jakkolwiekby się ubrał, choćby po cywilnemu, zarządziłby odgadnąć, że to Imperator.

Obszedł salę, rozmawiał z niektórymi pażami, i zwrócił się ku mnie.

Gdy był już blisko, dyrektor zakładu zbliżył się doń i rzekł:

— Najj. Panie — oto D....

— Aha! rzekł Car.

A zwracając się ku mnie, zagadł:

— A jak się ma twoja matka?

— Zdrowa Najj. Panie.

— To moja dobra przyjaciółka... Czy kontent jesteś?

— Tak jest.

— Czy dawno wszedł do korpusu pażów? — spytał Car dyrektora.

— Od dwóch miesięcy.

— A dobrze się sprawia?

— Wzorowo.

Dotąd rozmowa toczyła się w języku francuskim.

— Umiesz już po rosyjsku? spytał Car w tym języku.

— Jeszcze nie — odrzekłem po francusku.

— Jaki! od dwóch miesięcy jesteś w szkole i ani słowa? To szkaradnie!

— Darniej Najj. Panie, lecz z kolegami rozmawiam po rosyjsku.

— A dlaczegoż to z kolegami możesz mówić po rosyjsku, a mnie, który cię pytam w tym języku odpowiadać po francusku?

— Dla tego, że rozmawiając z kolegą, choć błędy robię, nie nie szkodzi, przeciwnie mówię z Waszą Cesarską Mością...

— To co?

— Powiedziano mi, że w obecności Najj. Pana niewolno robić pomyłek, dla tego nie śmiałem odezwać się tym językiem, którego dobrze nie umiem.

— Widzisz go! rzekł Car, a obracając się do jenerała Filozofowa, dodał: ten chłopak nie bity w ciemię.

I poszedł dalej.

Mikołaj Pawłowicz trzeci syn imperatora Pawła, nigdy nie marzył o koronie, czując się przeznaczonym do rozkosznego i nieudzielnego życia Wielkich Książąt. Jednakże od najpierwszej młodości, okazywał charakter samowolny, ehejwy przewodzenia, tyrański; takie też było jego panowanie. Między książkami, na których się uczył w młodości znalazł on tom Historii rosyjskiej Karamzina, gdzie na marginesie własną ręką napisał tę uwagę: „Car Iwan IV zwany Okrutnym, był człowiekiem surowym, lecz sprawiedliwym, takim właśnie jakim powinien być panujący.” Podobny spo-

sób myślenia, z jakim się Mikołaj często odzywał w swojej młodości, mógł łatwo wnieść obawę w narodzie pamiętającym dobrze rządy jego ojca, Pawła. Panowanie tego koronowanego szaleńca, acz krótko trwało, uprzykrzyło się nawet Moskalom, tym Moskalom przysięgniętym do szpiku naczynka do służalstwa i ubóstwienia despotyzmu. Rewolucja pałacowa, jak to wiadomo, położyła koniec temu fałszyści, którego panowanie było stekiem wyroków bez sądu, łask niespodziewanych, i nagłych dowodów nielaski.

Kto nie słyszał anegdoty o tym żołnierzu, którego Paweł spotkał był na ulicy i który podobał mu się z miny:

— Siadaj tu ze mną do doróżki, poruczniku.

— Jam prosty żołnierz, Najj. Panie.

— Car nie myli się, kapitanie.

— Jestem p.słuszny Najj. Panie.

— Dobrze, majorze. Siadaj tu koło mnie. Piękny dziś dzień, nieprawdaż?

— Najj. Panie... nie śmiem...

— Co to ma znaczyć? Siadaj pułkowniku!

Szczęściem że Car wracał do pałacu, bo gdyby tak dłużej spacer ten potrwiał, niezawodnie ów żołnierz byłby został feldmarszałkiem. Z drugiej strony fortuna, co tak nagle spadała na barki biedaka, w kilka dni stopniała jak śnieg na wiosnę. Paweł spotkał go znowu na spacerze, i tak samo, jak pierwsi wyniósł, zdegradował w proste soldaty.

Podobne szaleństwo, godniejsze Wielkiej Księżki Gerolstein niż Imperatora Wszech Rosyi, niemal codziennie napadało Pawła. Pewnego dnia odbywając przegląd pułku kawalergardów, nie był kontent z manewrów czy robienia bronią —

i jakby dalej komendując zawołał tym samym głosem:

— Pół obrotu w prawo! krok podwójny, marsz na Sybir!

I cały pułk z oficerami na czele, musiał rad nieraad maszerować na Sybir; dopiero w jakimś czasie na próby i refleksje Rostopczyna cofało go, gdy już odbył pół drogi.

Za Alexandra Igo tak u dworu jak w mieście wolno było mówić o despotyzmie Pawła. Za Mikołaja, który ani mógł ani śmiał rehabilitować pamięci swego ojca, a który przy tem nie chciał, aby lud przyzywczaj się do żartów kosztem Cara, zakazano było w całym imperyum wymawiać nazwiska Pawła, a tem mniej wspominać o gwałtownym jego zgonie.

Pół Aleksander żył, Mikołaj nie występował na widownię; bawił się tylko w żołnierzy, codzieli ich mustując, co zwykłą bywa zabawką Wielkich Książąt rosyjskich. Wtem ożenił się W. X. Konstantego z panną Grudzińską dało mu bliższą nadzieję tronu; chociaż nawet po zgonie Aleksandra, pomimo megalomanii brata, jeszcze nie miał wyrażonej pewności, że koronę posiędzie. Dopiero, gdy otwarto testament Aleksandra, a następnie list Konstantego złożony w Senacie, że nie rześci sobie żadnego prawa do tronu, oddał wierny swemu charakterowi, jak raz przyjął koronę Monomacha, i potężną prawicą wmięśli ją sobie na głowę, tak też i dowiódł, że umiał panować nieograniczenie, wszechwładnie...

Przekonany w duszy, jakoby władzę Boską pisał na ziemi, uważając się względem swoich ludów pełnomocnikiem samego Boga, wcieleniem najwyższej wszechmocy, czuł z podejrziwą za-

Ziemniaki do sadzenia.

Wszystkim tym, którzy do 1go Maja b. r. nabędą przez mnie w niemieckim języku wydaną broszurę „Continuirliche oder Schnell-Gährungsmethode“ (Nieustająca czyli szybka metoda fermentacji) udzielię wskazówek, w których miejscach w Galicyi wschodniej i zachodniej znaleźć można obecnie w wielkiej ilości do sprzedania ziemniaki przewyższające pod każdym względem prawdziwe saskie cebulkowate, jako też wszelkie nowe gatunki, a najodpowiedniejsze do szybkiej fermentacji. Niemniej otrzymają w dodatku nabywcy, mojego dzieła dawniej przepisy w polskim języku wydaną broszurę, w której podanem jest jak **inaczej** ma się sadzić ziemniaki przeznaczone do sadzenia. W Niemczech metoda ta przeszła jeden milion **rocznie** przynosiąc prawie wszędzie, w Galicyi zaś prawie nigdzie przez nikogo nie jest znana. Powyższą pierwszą wymienioną książką jest do nabycia za nadaniem 15złr. do Administracji „Czasu“ w Krakowie. W tejże pomiędzy innemi dowiedzieć się można jak w 14u do 16u godzinach 16, a w 22 godzinach 22 stopni, ekstrakt odfermentowany być mogą co w gorzelnianch średniej wielkości, przynosić od 5 do 20 złr. Samo się przez się rozumie, że panom właścicielom gorzeln zależeć powinno na tem, aby treść tego pisma, poznać jeszcze przed, skonczaniem tegorocznej kampanii gorzelnianej.

Mój stały adres jest w Administracji „Czasu“ do 1go Kwietnia, wyłącznie zatrzymam się wśród mej podróży do Krakowa i Cieszyńska w domu najgościnniejszego dla mnie Pana gościnnicy Galicyi. Nietylko ja, ale wszyscy przyjaciele nauki gorzelnictwa do wdzięczności obowiązani są zaucnem właścicielowi Słotwiny, że umie zawsze tak urządzić, iż szczególnie w Jego domu za każdą razą jestem usposobiony do napicia dziecka zawierającego pożyteczne wynalazki w dziedzinie gorzelnictwa.

(673) August Hamilton.

Dla właścicieli koni i gospodarzy!

Zdania o wyrobach weterynaryjnych Kwizdy.

Panie Dobrodzieju!

W późnej jesieni, przez niedbalstwo skotłaka, dostała jedna krowa rozdecia. Do użycia innych środków nie było już wiele czasu, musiano więc przedk wzięc troicarts do pomocy. Operacja ta nie była zrobioną dość zrecznie, przebiec było za wysoko dane, tak że zapewne obrażenie, chociaż nieznaczne, wewnętrznych części nastąpiło. Od tego czasu bydc chorowało ciągle, wprzód nienasycony żarłok, teraz czasowo gardziło paszą i kaszlało. W zimie nastąpił tak silny kaszel, że sam obawiając się gnicia płuc, odstawiłem ją zupełnie osobno. Wypadek, którego się obawiałem, wprawdzie nie nastąpił, kaszel jednak coraz się powiększał, krowa straciła zupełnie mleko i widocznie chudła pomimo doborowej paszy; uderzającym był jednak cuchnący oddech, który słusbie obrzydzenie i nudności sprawiał. Chętnieby był krowe, która była zupełnie niepożyteczną, za 20 złr. a nawet za każdą cenę sprzedać, aby sobie tylko oszczędzić jej widoku; lecz sprzedaż jej nie można było, i nawet już postanowiłem kazać ją zabić, aby pozostałości z niej do kompostu użyć.

Często już czytałem ogłoszenia o pańskim Proszku bydłecym. Gdy jednak teraz nadeszła epoka, gdzie obok krętarstwa akcyjnego i w zawodzie gospodarczym ogromna szarlataneria się pojawia, nie dźwilo bym mnie wcale, gdybym niedługo, czytał ogłoszenie, że pustynie piaszczyste tylko przez przeczytanie recepty na posilną Esencję zamienić można w żyzne łąny, tak samo rzuciłem także i to ogłoszenie — mówny otwarcie — na wielką kupę, nie ocenając go zupełnie.

Nie mając dla straconej krowy już co ryzykować, postanowiłem sprwadzić sobie 3 pakiety tego tak zachwalonego Proszku.

„Honor, komu się honor należy.

Używałem według przepisu jeden pakiet za 42 kr. Od dnia do dnia poprawiał się stan zdrowia krowy; nabrawszy trochę nadziei, postawiłem takową na opasie. Zaledwie po 14u dniach zniknął kaszel, prawie zupełnie, oddech był zupełnie czysty bezwonny; krowa owa, która już prawie zupełnie mleko straciła, zaczęła dawać po 5 maas najlepszego mleka, a po 8 tygodniach sprzedałem ją rzeźnikowi za 80 złr. Gdyby nie to, że w skutek kaszlu do stała ruperty, nie byłbym jej sprzedawał, w przekonaniu, że przy dłuższem użyciu Proszku zupełnieby wyzdrowiała. Rezultat ten jest baje zny, może być jednak przez pięciu świadków poparty. Za wydatek 42 kr., zamiast wziąć za skórę, miałem dochodu 80 złr. i użycie z mleka przez 6 tygodni po 5 maas codziennie. Krowa ta stoi jeszcze na opasie, gdyż przy sprzedaży, obowiązałem się pasze tylko do 1go Marca dawać; przynosi mi więc tygodniowo 2 złr. za paszę i użycie z mleka.

Chociaż przy większym inwentarzu strata pojedynczej sztuki nie daje się tak uczuć, przecież może przez to zamożności małych właścicieli ziemskich, których cały majątek często z kilka sztuk się składa, dotkliwie być zachwiana.

Zasłużysz więc sobie Pan na uwiecznienie, jeżeli na każden sposób (co się z rzetelnością rzeczy zgadza) starać się będziesz o jak największe rozpowszechnienie swych wynalazków. Nietylko setki, lecz tysiące zwierząt, któreby można za kilka krajców wyratować, giną, a tem samem i ogół na tem traci. Zieltsch na Morawii.

Z poważaniem

Franciszek Im-Hof.

Dosłownie zgodne z przedłożonym mi nieopstępowanym dokumentem oryginalnym.

Dr Florian Fischer, c. k. notaryusz

Panu Franciszkowi Janowi Kwizdzie, aptekarzowi w Korneuburgu.

Mości Panie! Używam, w stajni tylko moich własnych lekarstw i jestem wielkim niedowiarciem dla tak zwanych cudownych środków; muszę jednak oddać słusność prawdzie, że skutki pańskiego Płynu przywrótczego daleko przeszły moje oczekiwania. Rozcieńczony gorącą wodą mydlaną, zesznie jak drzewo ścięga i żyty, czyni ciaglemi jolk skórę, zastarzałe nawet podejrzone zółty leczy radykalnie, jeżeli środek ten racjonalnie jest użytym i spirytusem rozcieńczony; kolę, w ostatnim stadium, zbliżając się do zapalenia kieszek, zwyciężam nacieraniem boków stojącego pod derką konna bez żadnej inerszej pomocy w przeciagu kwadransa pańskim środkiem wyleczyłem i to tak, że koń po tak krótkim czasie odzyskał zupełny chęć do jedza i weselość, gdy podczas jazdy koniecznie się chciał położyć i z wielką biedą doprowadzić go mogłem do bramy.

Chcę oszczędzić Panu dalszych wyliczań pomysłanych wypadków; leczenia powyższe dla tego przytoczyłem, aby wdzięcznie uznać, że pański środek właśnie na wypadki, których właściciel koni najwięcej się obawia, daje szybką, nieporęczną i prawie niezawodną pomoc, a prztem silnym zapachem czysty powietrze w stajni daleko lepiej, aniżeli mieszaniny kamforowe. Przyjm Pan itd.

Wiener Neustadt. (133) Książę Roman Auerperg.

Prawdziwe ma do nabycia:

W KRAKOWIE p. M. JAWORNICKI, w Ryńku głównym w kamienicy p. Kirchmayera; p. Józef Jahn, — we Lwowie: PP. Konst. Iskierski, Piotr Mikolasz aptek., A. Berliner aptekarz i S. Rucker aptekarz,

Także znajdują się Składy prawie we wszystkich miastach Galicyi, o których od czasu do czasu ogłasza się w niniejszem piśmie.

Główny Skład do rozsyłania Apteka „pod Bocianem“ (zum Storch) w Wiedniu.

Proszę zwrócić uwagę! Każde pudełko przeze mnie wyrobionych Proszków Seidlitzkich, i każdy papierek jedną dotę za wierający, dla rozróżnienia od podobnych innych wyrobów, opatrzony jest moją marką ochronną.

Cena oryginalnego pudełka z instrukcją używania 1 złr. 25 cent. wal. a.

Proszki te uzyskały, przez swą nadzwyczajną w najrozmaitszych wypadkach udowodnioną skuteczność, niezaprzeczenie pierwsze miejsce; i tysiące u nas znajdujących się podziękowań, ze wszystkich części wielkiego Państwa cesarskiego, dowodzą najszczegółowiej, że proszki te przy ciągłych zatwardzeniach, niestrawnościach i zgagach, oraz w kurczach, słabościach nerek, cierpieniach nerwów, biciach serca, przy pógłowobolach, uderzeniach krwi, reumatycznych rwaniach członków, niemniej przy skłonności do histeryi, hi okondryi długo trwającej, do wymiot, itp. — najlepszym skutkiem używane były i dzielnemi się okazywały.

Skład tego proszku utrzymują:

w Krakowie: pan M. Jawornicki, p. J. Jahn i pan Dr. Sawiczewski aptekarz — we Lwowie: pan Piotr Mikolasz, p. C. Schubuth, p. F. W. Królkowski, p. A. Berliner, p. Z. Rucker i pani Klein wdowa.

W Białej Kłera apt. i J. Bergera. Brodach p. Gomoliński. Brzeżanach p. B. Fadenhecht. Chodorowie p. Z. J. Krynicki. Czerniowcach p. J. Róžański i p. Ign. Schmirch. Husiatynie p. G. Michalowiec. w Jarosławiu p. J. Rohm. Kaliszu p. S. Hildebrand i p. J. Puchalski. Nowym-Sączu p. Kostekiewiczowa wdowa. Nowym-Targu p. G. Laur. Podgórze p. S. Schlesinger. Powyższe firmy przyjmują także zamówienia na

Prawdziwy Olej tranowy z wątroby miętusowej

najczystszy i najsukuteczniejszy gatunek Tranu lekarskiego z Bergen w Norwegii.

Prawdziwy Olej tranowy z wątroby miętusowej używa się z najlepszym skutkiem w słabościach pierśiowych i płucowych, w skrofutach i w słabości „Rachitis“. Leczy najstarsze cierpienia podagryczne i reumatyczne, również jak i chroniczne wyznuty skóry.

Olej ten najczystszy i najsukuteczniejszy ze wszystkich olejów rybich, nie zawiera żadnych jakiegokolwiek chemicznych domieszków i znajduje się we flaszach w tym samym sukutecznym stanie, jak go natura wydała.

Każda flaszka dla różnicy od innych gatunków Tranu wotrobianego, opatrzona jest moją marką ochronną i moim podpisem.

Cena całej butelki 1 złr. 80 cent. — pół butelki 1 złr. w. a. wraz z instrukcją używania.

A. Moll, aptekarz i fabrykant wyrobów chemicznych w Wiedniu.

F I L I A

c. k. uprzywil.

galicyjskiego akcyjnego

BANKU HIPOTECZNEGO w Krakowie,

wydaje

ASSYGNATY KASOWE

4% za 8-dniowem wypowiedzeniem

4 1/2% „ 14 dto dto

udziela pożyczek na wszystkie papiery, na kosztowności, tudzież za poręczeniem do spłaty w ratach tygodniowych lub miesięcznych; — eskontuje weksle, efekta wylosowane i kupony; załatwia wszelkiego rodzaju interesa bankowe; oraz sprzedaje i kupuje papiery publiczne, losy i monety.

(336-10-12)

Uwiedomienie

dla pielęgnowania piękności i zdrowia włosów!!!

Dla dobra tych wszystkich, którzy w skutek podeszłego wieku już wylisiali, lub którym w skutek choroby włosy wypadły, ogłaszamy niniejszem środek, którego sława sukutečnosti, stanowiąca niejaki epokę w poroście włosów, daleko po za granicami Europy się rozszala, a lysiacami zdumiewających rezultatów jest ugruntowana. Jest nim przez J. C. K. M. wyłącznym przywilejem odznaczona

EWALINA,

posilna Pomada na porost włosów

Karola Mally,

za pomocą której, przy regularnem używaniu zapobiega się w najkrótszym czasie tworzeniu się łupieżu, swieżenia, wypadania włosów, podstawa włosów się wzmacnia, obwodowa cyrkulacja jest pobudzona, przez to działa się na naturalne kształtowanie się cebulek włosowych, a tem samem i na porost włosów, i włosom przyswiera się naturalną ciemną, młodocianą barwę.

Da powtórnego porośnięcia zastarzałych łysi — dla szybkiego usunięcia uporczywego tworzenia się łupieżu, po trochu w połączeniu z Pomadą posilną, używać także według wskazówek i przepisu użycia i

EWALINOWA ESENCYJA na porost włosów i brody,

kilko-tygodniowa próba tych środków, czy ko wyprze nienaturalne ozdoby sztukmistrza włosowego i młode niefałszowane włosy będą świadectwem nadzwyczajnej sukutečnosti tych środków. Essen-ja Ewalinowa na porost brody wynożyła nawet u 17-letniego włodzielca brody, a tysiące młodych ludzi zawdzięczają swe piękne pełne brody tylko użyciu Esencyi Ewalinowej na porost brody

Ceny: 1 Słoik Pomady — złr. 80 cent. i 1 złr. 50 c. — wraz z przepisem użycia. 1 Flakon Esencyi 1 „ 30 „ i 2 „ 50 „

pod adresem Charles Mally w Wiedniu, Getreidemarkt Nr. 1, będą polecenia tak: częściowe jak i hurtowne tylk. za nadaniem gotówki lub pobraniem należytości pocztą jak najszybciej wypełniane.

Składy częściowej sprzedaży znajdują się:

w KRAKOWIE u pp. Józefa Jahn i Leona Feintucha — we LWOWIE u pp. Adolfa Berliner a, Piotra Mikolasa apt., Z. Ruckera apt.; w Brzeżanach u p. Barucha Fadenhechta — w Bielsku u p. A. Herrmana — w Czerniowcach u p. Ignacego Schmircha — w Grybowie u p. Alojzego Muszyńskiego — w Nowym-Sączu u p. S. Lihtmana — w Olomuncu u p. A. C. Lederera i Ant. Jul. Mandry — w Przemyślu u p. Ed. Machalskiego — w Tarnowie u p. W. T. A. Wielogóskiego — w Turcie u p. A. Czarniańskiego — w Wadowicach u pani Zofii Uhna apt. — w Zaleszczykach u p. Józefa Kodrębskiego — w Złoczowie Wójta Korkeusa i O. Fadenhechta. (65-14-15)

Szczególna skuteczność Anatherynowej Wody do ust

J. G. Poppa, praktycznego lekarza zębów w Wiedniu: Stadt, Bognergasse N. 2, przedstawiona przez Dra Juliusa Janella, prakt. lekarza itd. Używano u c. k. Klinice w Wiedniu, Paryżu, Brukseli, Amsterdamie, jakoteż przez pp. prof. Dra Oppolsera, rektora i kr. sask. radcę dworu Dra Kletzinskiego, Dra Brandta, Dra Haltera, Dra Borna, Dra Somnenscheina w Berlinie it p. prof. Dra Hartiga, ksiądzego lekarza w Brunsziku, Dra Grossa, Dra kawalera Schäfera, Dra J. Fettera, Dra Mayera, Dra Schützera, cesarskiego radcę, lekarza zdrojowego.

Stuży w ogóle do czyszczenia zębów. Przez swe chemiczne własności rozpuszcza śluz pomiędzy zębami i na tychże.

Szczególniej zaleca się używanie jej po jedzeniu, gdyż pozostałe pomiędzy zębami części mięsa, przez przejście ich w zgniliznę, grozą substancyi zębów i wywołują nieprzyjemny oddech.

Nawet w takich wypadkach, gdzie już osad na zębach zaczyna kamienić, z korzystać się jej używa, gdyż działa przeciw stwardnieniu. Gdyż jeżeli jest choćby najmniejszy punkt zębu ukruszony, ząb ten będzie już pruchniał, a w każdym razie zniszczonym będzie, i zaraża przy sobie zdrowe zęby.

Powracam zębom ich naturalny piękny kolor, rozkładając chemicznie i zmywając każdy obcy osad.

Okazuje się bardzo pożyteczną w czyszczeniu utrzymywaniu sztucznych zębów. Zachowuje je w pierwsiastkowym kolorze, w polysku, zapobiega tworzeniu się osadu, nie dozwala tworzenia się przykrej woni.

Nietylko osłabia ból, jaki sprawiają dziurawe i próchniejące zęby, ale wstrzymuje dalsze rozszerzanie się tego zęba.

Tak samo skutkuje Anatherynowa woda do ust w gniciu dziąseł, i jako pewny i niezawodny, usmierzający środek w bólu dziurawych zębów, jakoteż w reumatycznych bólach zębów: Anatherynowa woda do ust uspakaja ból łatwo i w krótkim czasie, i nie potrzeba się obawiać jakiegokolwiek złych następstw.

Nader szacowną jest Anatherynowa woda do ust w utrzymywaniu przyjemnego oddechu, lub do usunięcia złe wonięcego oddechu, a na to wystarcza szybko codziennie kilkorazowe płukanie ust tą wodą. Nie można jej dosyć zalecić w gębstości dziąseł. Używając Anatherynowej wody do ust wedle przepisu zaledwie cztery tygodnie, zniknie białosć dziąseł, a takowe nabierają pięknej różowej farby.

Również skuteczną okazuje się Anatherynowa woda do ust w chwoianiu się zębów, cierpieniu, któremu zwykle skrufruliczi „ulegają“ lub ludzie w podeszłym wieku, którym dziąsła nika. Pewnym środkiem jest także Anatherynowa woda do ust w ławem krwawieniu się dziąseł. Przyczyna tego jest osłabienie naczyń dziąsłowych. W tym wypadku twarda szczoteczka do zębów jest nawet potrzebna, gdyż dziąsła skrofykują, przez co wywołuje się odżywienie tychże.

Cena 1 złr 40 kr. — opakowanie pocztą 20 kr.

Anatherynowa Pasta do zębów.

Pasta ta słuszenie zasługuje, aby ją jako najlepszy środek na zęby zalecanie odpowiednio do wartości swych pożytecznych przymiotów, gdyż łączywaje jej pozostałwia w ustach przyjemny smak i łagodną świeżość, prztem jest wybornym środkiem przeciw każdej nieprzyjemnej woni ust.

Niemniej należy zalecać tę pastę tym, którzy mają nieczyste, lub spróchniałe zęby, gdyż przez używanie tej pasty znajdujący się na zębach osad usunięty będzie, zęby zawsze białe a dziąsła zdrowo utrzymanemi będą, — szczególnie odpowiednim jest ten środek dla marynarzy i mieszkańców nadmorskich, lub też dla tych, którzy często odbywają podróż wodą, gdyż zapobiega skorbutowi.

Cena za jeden porcelanowy słoik 1 złr. 22 kr.

Roslinny Proszek do zębów,

Czysci zęby w ten sposób, że przez codzienne używanie go nietylko zwykły osad na zębach usunięty bywa, ale także szklivo zębów nabiera coraz większej białosci i delikatności.

Cena pudełka 63 kr. w. a.

(59-1-3)

(*) Do nabycia:

w Krakowie: p. Wiktor Redyk apt. „pod Barankiem“, p. Siedlecki apt., Górecki, p. J. Jahn, p. L. Feintuch, p. J. Barth, p. Ernest Stockmar apt., p. Dr i apt. p. Sawiczewski

we Lwowie: apteka Dra chemii P. Tytusa Zarzyckiego, p. Mikolasa apt., p. A. Berliner a apt., p. Ehrenbergera apt., p. Fr. Kleina wdowy, p. Bonif. Stillera p. Zygmunta Ruckera.

Także utrzymują takową na Składzie:

W Belzie p. Rytmak, — w Białej p. Józef Knas — w Bielsku p. Stanko apt. — w Bóbro p. J. Zarnitz apt. — w Bochni p. Niedzielski p. Konst. Solik, — w Brodach p. Gomoliński apt. — w Brzeżanach p. Zminkowski apt. — w Buczacu p. J. Czerkaski, p. Karol i p. M. Lipiech — w Cierzanowie p. B. Sporysz apt. — w Czerniowcach p. Rożdński, p. Schmirch, p. Alth i Syn i p. Jan Rintzinger — w Dolinie p. Traunfallner apt. — w Dobromilu p. A. Grotowski apt. — w Drohobyczu p. Kleczkowski i p. Rosenheim — w Dydwowie p. M. Koniecki — w Fryszaku p. N. Lówe — w Grzybowie p. Muszyński — w Jaworowie p. L. Lachowicz apt. — w Jarosławiu p. Bogusz apt. — w Jazłowie p. J. E. Wilczka apt. — w Kimpollung p. B. Sommer — w Kolomyi p. Róžański, i p. Sidorowicz apt. — w Kryniocy p. M. Nitribitt aptek. — w Lutowskiach p. M. Koniecki — w Monasterzyskach pan Lipschütz — w Nowym Targu p. Laur — w Nowym-Sączu p. Kostekiewiczowa wdowa — w Ostrowie p. C. Weber apt. — w Przeworsku p. Switalski apt. i p. Janiszewski apt. — w Przemyślu pan Gaideczka i Syn, p. Machalski i pan Kozłowski — w Radowicach p. K. Teichmann i p. F. Zink apt. — w Rozwadowie p. Marecki — w Rzeszowie p. J. Scheiter i Syn — w Samborze p. p. Kriegelsen aptek., p. Riedl apt., p. A. Kramer i p. Rosenheim — w Sanoku p. J. Jakóbcz i p. P. Barth — w Serecie p. I. Sommer i p. Dembiński — w Stanisławowie p. Ferd. Stecher apt. p. Ad. Beil apt. i p. C. Kopacz — w Strzynie p. Batach apt., p. Ed. Kornberger i J. D. Nussenblatt apt. — w Suczawie p. E. Botezat apt. — w Tarnowie p. W. T. A. Wielogóski — w Tarnopolu p. Morawetz, pan W. Stachewicz i pan L. Karmin — w Turcie p. A. Czerniański — w Wadowicach p. Foltin — w Zaleszczykach p. Kodrębski — w Złoczowie p. O. Fadenhecht — w Żółkwi p. Krzyżanowski aptekarz.

Wiadomość dla właścicieli koni.

FABRYKA chemicznych wyrobów Sportu

Doktora Kriegera w Gracu.

zaleca panom Właścicielom koni i Gospodarzom swe wyroby

chemicznych artykułów Sportu.

Wyroby te odznaczone były ponownemi zamówieniami i świadectwami J. księ żęcej Mości księcia Rohana, feldmarszałka księcia Montenuovo, komendanta kraju w Czechach hrabiego Wrangla, szambelana króla szwedzkiego i właściciela szwedzkiego „Sportu“, c. k. porucznika Teodora Webera adjutanta feldm. barona Gablenza, hrabiego Belu Störay i innych ludzi fachowych, i o tych zamyślamy o czasie do czasu dotyczące świadectwa ogłaszać.

Sporting Liquid I., niezawodny środek dla chorych koni, szczególnie jako wzmacniający środek przeciw słabości nóg, porażeniu, osłabieniu krzyża, kolan, pęcin, reumatyzmowi i t. p. Flaszka złr. 1.25.

Sporting Liquid II., specjalnie na spuchnięte nogi, opuchłe stawy. Flaszka złr. 1.25.

Homeopatyczne Apteczki kieszonkowe dla zwierząt, złożone przez Dra Kriegera w aptecę W. Grablowitza w Gracu. Za sztukę 6 złr.

Tynktura na gnicie strzałki. Flaszka 1 złr.

Pissboll, jedna doza 35 cent.

Zamówienia za pobraniem należytości wykonywa główny Skład rozsyłko Józefa Rosenzweiga w Wiedniu, Leopoldstadt, Körnergas N. 2. Również nabyć można: w Tarnowie u p. Henryka Koya — we Lwowie u A. Markowskiego, p. F. W. Królkowskiego i p. I. Kleina — w Nowym-Sączu u S. Lichtmana — w Opocznie u p. A. I. Skuherskiego — w Rzeszowie u p. J. Schaitera i Spółki — w Białej u p. Józefa Knasa. — Do każdego artykułu dodaj się przepis użycia. Opakowanie po cenach kosztu. — Składy na prowincjach urządzają się.

(344-0-50)

Obwieszczenie.

Celem obsadzenia posady inżyniera drogowego, dla powiatu Krośnieńskiego, rozpisyje się niniejszym konkurs.
Placa roczna wynosi 400 fl. i 80 fl. jako koszt podróży za objazdowanie dróg.
Podania z wywodami kwalifikacji mają być wniesione do 15go Kwietnia b. r.
Z Wydziału Rady powiatowej.
Krosno dnia 15 Marca 1869.

(560-3)

Wies położona o 3 mile od Krakowa, 1 1/2 od Wieliczki, mająca oprócz ornych gruntów, łąki, pastwiska i las, razem 560 i kilka morgów, jest z wolnej ręki do sprzedania.
Blizsza wiadomość: Ulica Szewska Nr 229 1sze piętro w Krakowie.

(563-3-4)

Wiadomość dla Lekarzy. Syrop Dra Forget.

Syrop du FORGET nazywa się z najpomyślniejszym skutkiem przeciw kaszlowi, uporczywemu, katarycznemu, kłusowemu, nerwowemu, irytacyjnemu, naczyniowemu i wszelkim cierpieniom płucnym. Lekarzy parzyczy zawsze z pomyślnym skutkiem go przepisują. Leczona od kawy jest dostateczna. Dostać można w Paryżu u Dra. Chablie, ulica Vivienne, 26 w Krakowie u pana Brunona Miczyńskiego i w aptece „pod Barankiem” p. Redyka (dawniej Młodziejewskiego) w Warszawie w skład. materyj. aptecznych p. Galle; we Lwowie u p. Piotra Mikolasza — w Poznaniu u p. Manie wicza — w Pradze w składzie materyj. apt. p. FVseleky.

(1-23)

Najnowszy i najpraktyczniejszy wynalazek

do znaczenia samemu bielizny. 1 stepel z 2 literami 20 c. 1 flaszka z farbą niewypierającą się i poduszka 40c. Numer, szt. 6 c. Korona 40 ct. 1 Monogramowy stepel 90 c. Praski stepelowe same farbę nabierające, Pieczątki, jako też roboty pieczętarskie, wykonywują się. Papiery listowe białe 100 sztuk 35 i 55 c., grube angr. prążkowane 75c., kolorowe 65c., Koperki za 100 sztuk 35, 55, 75c., kolorowe 65 c. — 100 monogramowych odbić na papierze listowym i kopertach 45c. — jako pieczęt. list. 25c. Pieczątki z nazwiskiem i miejscem zamieszkania zlr. 220. Bilety wizytowe 100 sztuk na papierze Bristol i glanc. 85 ct. Handel galanterijny Bettelheima w Wiedniu, Gartenbau Gesellschaft. Zamówienia za pobraniem należytości.

PASTYLKI ULATWIAJĄCE TRAWIENIE Z MLECZANU SODY I MAGNEZJI P. BURINOU BUISSON

aptekarska, Laureata akademii cesarsko-medycznej w Paryżu.

Wyborny ten środek przepisywany jest przez najznakomitszych lekarzy Francji, przeciw rozstrojeniu funkcji trawienia żołądka i kiszki, jak np. w bólach żołądka, w zapaleniu kiszki, w trawieniach długich, trudnych lub bolesnych, w odbijaniach, w odciach żołądka i kiszki, w wmitach następujących po jedzeniu, w braku apetytu, w opadaniu z ciała, w żółtaczce i w chorobach wątroby i krzyża. (20-10 16)T
Dostać można w Krakowie: w aptekach pp. Brunona Miczyńskiego i W. Redyka — we Lwowie w aptekach pp. Piotra Mikolasza, Berlinera i Zyg. Ruckera — w Brodach u p. Franzosa — w Wiedniu w Składach materyj. aptecznych pp. Rabe i Röder — w Pradze u p. Fr. Vseleky — w Rzeszowie w aptece p. Szaittra

Uwiedomienie.

Nieomylnie i prędkie wytepienie
Szczurów i Myszy
pomocą ek. uprzywilejowanej trucizny na Myszy i Szczury, w kształcie świecy
Cena flaszeczki 50 cent.

Takowej niefałszowanej dostać można w Krakowie u pana **E. Jawornickiego**, we Lwowie u pp. **Konstantego I. skierskiego, Adolfa Berlinera, Zygmunta Rulera i Piotra Mikolasza**; w Tarnowie pp. **T. A. Wielogórski i H. Koy**. (141-9)

ASTMY duszność, chrypka, kataria zadana, wznoszone i wszelkie cierpienia kanałów oddechowych, ustępują w jednej chwili po użyciu Rurek anty-astmatycznych p. **Levasseura**, 19, rue de la Monnaie w Paryżu.
Dostać można: w Krakowie w aptece p. Brunona Miczyńskiego — we Lwowie w aptece pana Piotra Mikolasza. (3 17)

PILES GOURMANDES GAUVIN

Aptekarska, 55, Boulevard de Sebastopol w Paryżu.
Jest to nieoceniony środek czyszczący i przeczyszczający ZYSTO ROŚLINNY, przyswójny i łatwy do użycia, a niezawodny przeciw ZATWARDZENIOM, najpoczątkowym NIEWRAŻLIWOM, ŻOŁCI, FLEJMI ŻOŁĄDKA.
Pigułki Gauvina są niezawodną skuteczną przeciw ZAPALENIU KISZKI, ZAMUZIENIU ŻOŁĄDKA, MIGREOM, ASTMIE, KATAROM, LISZAJOM, GOSCOOMI i PODAGRIE.
Zależy tych pigulek dają się streścić w paru wyrazach: PRZYWRACAJĄ I UTRZYMUJĄ ZDROWIE.
Przy ich użyciu nie potrzeba zachowywać diety, tak do do pokarmów jak i napoi; jeśli gdzieś o otrzymanie rozwolnienia, używa się je przy jedzeniu, jeśli chodzi o przeczyszczenie, bierze się je kładąc się spać.
Dostać można we Lwowie w aptekach: p. p. Piotra Mikolasza i Berlinera; w Krakowie w aptekach: p. p. Brunona Miczyńskiego i Redyka; w Poznaniu w aptekach p. p. Dr. Maniewicza i Elznera; w Brodach w aptece p. Franzosa; w Rzeszowie w aptece p. Szaittra.

(2-12)

Korzystne przedsiębiorstwo.

Zakład zdrojowo kąpielowy w Szczawnicy na Miodziusiu, gdzie się znajdują kąpiele źródła Szymona, dalej zdroje Wandy, Heleny i Anieli, udziela pod budynki na mieszkania gości kąpielnych przeznaczone, chęć budować mającym, grunt pod budynek potrzebny na lat 40 bezpłatnie, jedynie z zastrzeżeniem opłacania z każdego sążnia kwadr. udzielonego gruntu rocznie po 5 centów w. a. tytułem dodatku do kosztów administracji zakładu.
Dla ułatwienia większego uzyskał właściciel Zakładu Wny Dąbski u JWgo Hr. Stadnickiego właściciela dóbr Nawojowskich zezwolenie dla budujących się w Szczawnicy na Miodziusiu, że drzewo z Szlachty, o 3/4 mili odległej, po cenie 4 centów od stopy kubicznej na wypłatę ratami wydawanem będzie.

Blizszego objaśnienia udzieli **Zarząd dóbr Wgo Władysława Dąbskiego** w Wojnicz lub **Zarząd Zakładu kąpielowego** w Szczawnicy na „Miodziusiu.” (582-2-3)

Już nie potrzeba frotera!

Mając jedynie jedną prawdziwie słynną w całej Europie z tak ogromnym powodzeniem wziętą **Pastę do podłogi**, do najłatwiejszego, najtrwalszego i najpyszniejszego zapuszczenia wszelkich podłóg bez pomocy frotera, nie potrzebujecie żadnego zachwalenia. — Na 1 pokój 1 zlr., na 6 pokoi 5 zlr., na 12 10 zlr. Nr I. białą na twarde posadzki. Nr II. jasny, na miękkie posadzki. N. III. ciemny na zwykłe podłogi!! — Niezmienne powodzenie tego dotychczas niezrównanego wyrobu spowodowało konkurencję tak zwanych podobizn; uważam zaś niej mego godności ostrzegę przed takimi oszustwami. (572-2-6)

Oryginalna ang. Essencya na plamy!!! jako jedyny prawdziwy środek na plamy każdego rodzaju, bezwonny i nieszkodzący kolorowi materyj, 1 flakon 70 ct., 12 flakonów 7 zlr. 50 cent!

Składów komisowych tych obydwóch wyrobów nie urząda się weale. Słynna w świecie najlepsza **amerykańska Politura** na meble, (non plus ultra) do politurowania wszelkich mebli, za pudełko 60 cent. Przy większych zamówieniach odpowiednia prowizja. Zamówienia w kraju i za granicą za gotówką lub pobraniem należytości. Listowne polecenia należy adresować: „An das Fabriks-Etablissement und General-Depot für die k. oesterreichische und ungarische Monarchie.”

V. Wischin in Wien.
Stadt, Himmelpfortgasse Nr. 4.

Najdoskonalszy Portland-Cement.

Otrzymał w komisie od najdoskonalszych fabryk Cementy, ośmielam się zawiadomić o tem Szanowną Publiczność; a ufny w opinię, jaką sobie artykuł ten u WW. Budujących tak zagranicznych jako i krajowych, swoją doskonałością i taniością, powszechnie zjednął, spodziewam się, że kaźden, po pierwszej zrobionej próbie, całą dostawę potrzebnej ilości tylko podpisanemu powierzy.

533-4-10)

Moses Lipschitz w Tarnowie, przy ulicy Szerokiej pod L. 83.

KARLSBAD.

Naturalna Woda mineralna. (Schlossbrunn, Mühlbrunn, Szprudel).

1 skrzynka (50 kamionek) 11 zlr. w. a. 1 skrzynka (50 flaszek) 14 zlr. Opakowanie bezpłatnie.

Sól szprudlowa.

1 flaszka szklanna po 1 funcie 3 zlr.

Mydło szprudlowe.

1 pakiet po 1/4 funta 35 centów.

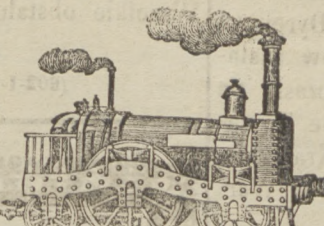
Używa się rozsyłanej **wody Karlsbadzkiej** w ten sam sposób w domu jak przy źródle samem. — Zwyczajną porcją kaźdego rana stanowi **jedna flaszka** wody mineralnej, której w 20-minutowych przerwach albo **zimnej** lub **ogrzejanej** — jeżeli można — spacerując używa się lub w domu chodząc, a w razie potrzeby i w łóżku. Aby wzmocnić rozwalniającą skuteczność rozsyłanej **wody Karlsbadzkiej**, potrzeba tylko do niej dodać łyżeczkę od kawy soli szprudlowej. (495-3)

Napełnianie i rozsyłka rozpoczęła się już przez **Henryka Mattoniego**. Karlsbad w Marcu 1869 r. Dyrekcya rozsyłkowa zdrojowa.

Ces. król.

kolej

Karola

uprzywi.

galic.

Ludwika.

OBWIESZCZENIE.

13te ZWYCZAJNE

Zgromadzenie Walne Akcyonaryuszów.

Podpisana Rada Zawiadowcza ma zaszczyt zaproszenia pp. Akcyonaryuszów c. k. uprzywilejowanej Kolei galicyjskiej Karola Ludwika, mających prawo głosowania, na

trzynaste zwyczajne Zgromadzenie Walne,

które się odbędzie

w **Poniedziałek dnia 24 Maja 1869**

o godzinie 9 przed południem w **Wiedniu**, w Sali Towarzystwa muzycznego, na którym podług Statutów następujące przedmioty pod rozprawę i uchwałę przyjdą:

- 1) Sprawozdanie Wydziału Rewizyjnego z zamknięcia rachunków z roku 1868.
- 2) Sprawozdanie roczne Rady Zawiadowczej.
- 3) Rozrządzenie nadwyżką z roku 1868.
- 4) Sprawozdanie o wykonaniu budowy nowych linii, jako też względem dostarczenia do tego potrzebnych funduszy.
- 5) Wybór Wydziału Rewizyjnego do zbadania rachunków z roku 1869.
- 6) Uzupełnienie Rady Zawiadowczej.

Panowie Akcyonaryusze, posiadający najmniej 40 Akcyj i życzący sobie wytepić prawo głosowania, zechcą złożyć wzmiankowaną liczbę Akcyj w myśl §§. 22 i 26 Statutów

najdalej do dnia 26 Kwietnia r. b.

a otrzymają natomiast, oprócz potwierdzenia na złożenie, **Kartę wstępu** na Zgromadzenie Walne.

Złożenie Akcyj skuteczniac się może:

w Wiedniu: w Kasie Towarzystwa, — w c. k. uprzywilejowanym Austriackim Zakładzie Kredytowym dla handlu i przemysłu, u pana S. M. Rotszylda;

we Lwowie: w Kasie zbiorowej Towarzystwa na tamtejszym Dworcu kolei — w Filii c. k. uprzywilej. austriackiego Zakładu Kredytowego dla handlu i przemysłu — w Filii Banku Anglo-austriackiego — w c. k. galicyjskim Akcyjnym Banku hipotecznym;

w Krakowie: u pp. **E. I. Kirchmayera i Syna**;

w Frankfurcie n. M. u pp. **M. A. Rotszylda i Synów**;

za pomocą Konsygnacyj w dwójnasób wygotowanych, zawierających Akcje w porządku arytmetycznym, które bezpłatnie wydawane będą w wymienionych Kasach i Agenturach.

W razie zastępstwa, pełnomocnictwa, na odwrotnej stronie Karty legitymacyjnej wydrukowane, winny być od mocodawcy wytepiłone i własnoręcznie podpisane.

40 Akcyj dają prawo do jednego głosu, żaden jednak Akcyonaryusz nie może zastępować więcej jak 25 głosów we własnym i mocodawców imieniu.

Wiedeń dnia 23 Marca 1869 r.

(586-2-3)

Rada Zawiadowcza.

Zakład szkoły Ekwitacyjnej krakowskiej.

odpowiadając na liczne zapytania, zawiadamia, że **ogiere** poprzednio ogłaszane sprzedani zostali, ale na ich miejsce przyszedł znów

Tureckie dwa ogiere Aga i Hakim

olbrzymiej budowy i muskularności, które szczególnie do klaczy roboczych zaleca się. Nim sprzedani zostaną, stanowiąc będą po 15 fl. od klaczy, której trzy skoiki deklaruje się. (608-1-3)

Trawy miodowej

(holcus lanatus), świeżej i pewnej dostać można u p. **Alberta Hantschla**, właściciela hotelu w Bochni, po cenie 4 zlr. 50 c. w. a. za korzec wraz z workiem i workiem odyką do kole. Jest to jedna z najlepszych traw do podsiawiania ugorów i łąk bo rośnie wysoko, i znosi wilgoć i posuch, jakoż do podsiawiania koniów ostobliwie dwuletnich w słabszych gruntach, które od wymaznięcia ochronia. W razie zżyczenia można pobrać należytość na kole. Przy wzięciu 10 korcy dodaje się jedenasty darmo. (410-5)

Odnaczony medalem w Paryżu 1867,

Biały Syrop piersiowy

G. A. W. Mayera

w Wrocławiu

Niezrównany środek domowy na zastarzały kaszel, kłusoletnia chrypka, zaflegmienie, kłus, katar i zapalenie krtani i rury oddechowej krótki i chronienny katar, kaszel z krwią, płucie krwią i astmę.

Świadełstwo.

Nowy dowód doskonałości.

Bucovetin.

Szanowny Panie Mail!

Biały Syrop piersiowy, który mi Pan przysłał, niezmiernie mi skutkował, i to mnie powoduje prosić Pana o przysłanie mi pół flaszki, której wartość, w gotówce załączam.

(464)

Uniżony sługa
Józef Rádneantín,
Proboščez.

Powyższy Syrop jest prawdziwy do nabycia jedynie w Krakowie u p. **Wiktora Redyka**, apteka „pod Barankiem” i u p. **Piotra Krokiewicza** na Stradomiu — w Bochni u p. **Wojciecha Pachuckiego** — w Tarnowie u p. **W. T. A. Wislogórskiego** — w Przemyslu u p. **Edwarda Machalskiego**.

Kaźda flaszka opatrzona jest moją wytłoczoną firmą

PIGULKI P. HOGG.

1. Pigulki z ulatwowionej papiny przeciw stałościom gastrycznymi, dyspepsji i w ogóle przeciw niemożności lub trudności trawienia.
2. Pigulki Hogg'a z papiny w połączeniu z siłami odświeżającym przeciwdziałającym wszelkiego rodzaju, jak również skłonności do niedostatku krwi pochodzącym (lipidom, białoci, cery, brodni i t. p.) i skutki one również dla wzmocnienia wycięt i delikatnych narządów.
3. Pigulki Hogg'a z papiny w połączeniu z siłami odświeżającym przeciwdziałającym wszelkiego rodzaju, jak również skłonności do niedostatku krwi pochodzącym (lipidom, białoci, cery, brodni i t. p.) i skutki one również dla wzmocnienia wycięt i delikatnych narządów.
Te trzy preparaty sprzedają się we flakozach i pudełkach trójcennego kształtu, których prawdziwość rozpoznaje się przez pieczęć i podpis: **Th. Paul Hogg** apłkarski i demik my alier Castiglione 2, w Paryżu. Dostać można w aptekach: Krakowa u pana Brunona Miczyńskiego — we Lwowie u p. Piotra Mikolasza — w Poznaniu u p. Maniewicza. (3-8)

Sikawki ogniowe, ogrodnio, Pompy, Weże, Wia-dra, Ubiory dla straży ogniowej.
Założone 1823. Zaręczenie. Ilustrowane cenniki bez płatnie po czt.
Knaust
w Wiedniu.
Leopoldstadt, Miesbachgasse 15 gegenüber dem Augarten.

Nagrodzony złotym medalem
przez Szkołę farmaceutów w Paryżu 1860

LIQUEUR DE GOUDRON CONCENTRÉE GUYOT

Likwor smołowy zgęszczony p. Guyot, jest jedyną preparacją przyjętą w szpitalach francuskich, belgijskich i hiszpańskich — do przygotowania w jednej chwili z oznaczonym dozy **WODY SMOŁOWEJ**. (Dwie łyżki stołowe do litra wody, albo łyżeczka od kawy do szklanki).

Jest on najskuteczniejszym środkiem dla przywrócenia normalnego stanu błonem śluzowym. Leczy oskrzela (bronches) i dolegliwości kataralne pęcherza. (5-24)T

Skład w Paryżu w aptece p. Guyot, ulica Francis-Bourgeois 17; w Krakowie w aptece p. Brunona Miczyńskiego; we Lwowie w aptece p. Piotra Mikolasza; w Poznaniu u p. Józefa Török Győgyezértára — Királyntza 7 sz. — w Pradze w składzie materyj. aptecznych p. Vazetozsky.

